

Суха О. Р.

АУДИТ

Навчальний посібник

Рекомендовано Міністерством освіти і науки України

**“Новий Світ – 2000”
Львів – 2020**

ББК 65-я7
УДК 657.6.(075)
С 91

*Розповсюдження та тиражування
без офіційного дозволу видавництва
заборонено.*

*Гриф надано Міністерством освіти і науки України
(Лист № 1.4/18-Г-2014 від 18.08.08 р.)*

Рецензенти:

- Мних Євген Володимирович** – доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри фінансового аналізу і контролю Київського національного торговельно-економічного університету;
- Рудницький Василь Степанович** – доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри аудиту Львівської комерційної академії;
- Левицька Світлана Олексіївна** – доктор економічних наук, професор, декан факультету економіки і підприємництва Національного університету водного господарства і природокористування;
- Білецька Людмила Олексіївна** – головний бухгалтер ТзОВ «Лізинг-Інвест» (м. Рівне).

Суха О.Р.

С 91 Аудит: Навчальний посібник – Львів: “Новий Світ – 2000”, 2020. – 284 с.

ISBN 978-966-418-095-2

У навчальному посібнику представлено методичні та організаційні питання процесу аудиту фінансової звітності на основі діючого чинного законодавства та Міжнародних стандартів аудиту, надання впевненості та етики. Навчальний посібник укладено відповідно до нормативної програми з курсу «Аудит».

Посібник адресований студентам, викладачам економічних спеціальностей вищих навчальних закладів, науковим працівникам, аудиторам та широкому колу читачів, яких цікавить аудиторська діяльність.

ББК 65-я7
УДК 657.6.(075)
С 91

ISBN 978-966-418-095-2

© О. Р. Суха, 2020
© “Новий Світ – 2000”, 2020

ЗМІСТ

<i>Вступ</i>	6
РОЗДІЛ 1. СУТНІСТЬ І ПРЕДМЕТ АУДИТУ	7
1.1. Історичні аспекти розвитку аудиту в світі та в Україні	7
1.2. Економічна суть та об'єктивна необхідність аудиту в умовах ринку	12
1.3. Мета та завдання проведення аудиту	17
1.4. Класифікація аудиту.....	21
<i>Резюме</i>	23
<i>Питання для самоконтролю</i>	24
РОЗДІЛ 2. РЕГУЛЮВАННЯ АУДИТОРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ТА ЇЇ ІНФОРМАЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ	25
2.1. Види аудиторської діяльності	26
2.2. Правове забезпечення та регулювання аудиторської діяльності в Україні.....	44
2.3. Права, обов'язки та відповідальність аудиторів України.....	48
2.4. Організаційно-правові форми здійснення аудиторської діяльності в Україні.....	52
2.5. Порядок призначення аудиторів фінансової звітності	59
2.6. Договір на проведення аудиту	61
<i>Резюме</i>	64
<i>Питання для самоконтролю</i>	65
РОЗДІЛ 3. ПРИНЦИПИ АУДИТОРСЬКОЇ ПЕРЕВІРКИ ФІНАНСОВИХ ЗВІТІВ	66
3.1. Загальні принципи аудиторської перевірки.....	66
3.2. Принцип незалежності в професійній діяльності аудиторів	71
<i>Резюме</i>	79
<i>Питання для самоконтролю</i>	79
РОЗДІЛ 4. АУДИТОРСЬКИЙ РИЗИК І ОЦІНЮВАННЯ СИСТЕМИ ВНУТРІШНЬОГО КОНТРОЛЮ	81
4.1. Сутність аудиторського ризику.....	81
4.2. Методика визначення аудиторського ризику	87
4.3. Структура системи внутрішнього контролю.....	90
4.4. Вивчення та оцінка системи внутрішнього контролю	99
<i>Резюме</i>	107
<i>Питання для самоконтролю</i>	108

РОЗДІЛ 5. ПЛАНУВАННЯ АУДИТОРСЬКОЇ ПЕРЕВІРКИ	109
5.1. Етапи планування аудиторської перевірки	109
5.2. Загальний план аудиту	113
5.3. Програма аудиту	116
<i>Резюме</i>	124
<i>Питання для самоконтролю</i>	125
РОЗДІЛ 6. АУДИТОРСЬКІ ДОКАЗИ ТА РОБОЧІ ДОКУМЕНТИ АУДИТОРА.....	126
6.1. Методи і прийоми аудиту	127
6.2. Застосування аналітичних процедур в процесі аудиту.....	130
6.3. Вибіркове дослідження в аудиті	136
6.4. Сутність аудиторських доказів та вимоги до них	142
6.5. Джерела отримання аудиторських доказів	145
6.6. Робочі документи аудитора	151
<i>Резюме</i>	157
<i>Питання для самоконтролю</i>	158
РОЗДІЛ 7. ПРОЦЕС АУДИТУ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ..	160
7.1. Основні етапи та послідовність проведення аудиторської перевірки фінансової звітності	160
7.2. Стратегії аудиту	164
7.3. Послідовність перевірки окремих категорій операцій	165
7.4. Виявлення та оцінка відхилень фінансово-господарської діяльності в процесі аудиторської перевірки. Концепція суттєвості в аудиті	167
<i>Резюме</i>	177
<i>Питання для самоконтролю</i>	178
РОЗДІЛ 8. АУДИТОРСЬКИЙ ВИСНОВОК	179
8.1. Сутність аудиторського висновку	180
8.2. Види аудиторських висновків	183
8.3. Особливості підготовки аудиторського висновку за результатами аудиту банківських установ.....	189
<i>Резюме</i>	190
<i>Питання для самоконтролю</i>	191
РОЗДІЛ 9. ВНУТРІШНІЙ АУДИТ: ЙОГО СУТНІСТЬ, ОБ'ЄКТИ І СУБ'ЄКТИ.....	192

9.1. Суб'єкти та об'єкти внутрішнього аудиту	192
9.2. Завдання і функції служби внутрішнього аудиту	201
9.3. Розгляд роботи внутрішнього аудиту при здійсненні аудиторської перевірки	202
<i>Резюме</i>	204
<i>Питання для самоконтролю</i>	204
РОЗДІЛ 10. ОРГАНІЗАЦІЯ АУДИТУ У СЕРЕДОВИЩІ КОМП'ЮТЕРНИХ ІНФОРМАЦІЙНИХ СИСТЕМ	205
10.1. Особливості комп'ютеризованої обробки облікової інформації та їх вплив на процес аудиту	205
10.2. Методи аудиту з використанням комп'ютера	211
<i>Резюме</i>	213
<i>Питання для самоконтролю</i>	213
Термінологічний словник	215
Тестова тренінгова програма	221
Список використаної літератури	243
Основні скорочення в тексті	250
Додатки	251

Вступ

Фінансова звітність – це мова бізнесу, яка використовується для отримання необхідної інформації при прийнятті управлінських та інших рішень. Аудит підвищує довіру до фінансових звітів. Необхідність його проведення обумовлюється потребою користувачів про фінансовий стан суб'єкта господарювання, якими можуть бути потенційні та існуючі інвестори, власники або керівництво, інші юридичні та фізичні особи, які мають зацікавленість у результатах господарсько-фінансової діяльності цього суб'єкта. Багатьом підприємствам доводиться щорічно стикатись з аудиторською перевіркою, складеної ними звітності. Однак, ще більшою проблемою є правильне, якісне, з найменшим ризиком здійснення аудиторської перевірки.

Освоєння курсу «Аудит» набуває все більшого значення, оскільки зростає роль аудиту в розвитку ринкової економіки нашої країни. Вивчення вказаної дисципліни включено у навчальні плани студентів різних напрямів підготовки – «Облік і аудит», «Фінанси і кредит», «Економіка підприємства», «Менеджмент організації», «Управління персоналом та економіка праці», адже сучасний фахівець повинен володіти методами і прийомами встановлення достовірності різної фінансової інформації для мінімізації інформаційного ризику при прийнятті рішень.

У навчальному посібнику розкриваються теоретичні та методично – практичні питання здійснення аудиторської перевірки з урахуванням Міжнародних стандартів аудиту, надання впевненості та етики. На базі вивчення теорії та практики аудиту вітчизняних та закордонних вчених детально та зрозуміло викладені питання організації аудиторської діяльності, її нормативного забезпечення, процесу сертифікації та створення аудиторської фірми, професійної етики аудитора. Достатньо повно розкриті питання вивчення системи внутрішнього контролю, концепції аудиторського ризику, порядку отримання та оцінки аудиторських доказів, вибіркового дослідження в процесі аудиту, робочої та підсумкової документації аудиту. Після вивчення матеріалу даного навчального посібника, у читача буде сформована система знань про процес сучасного аудиту та його особливості.

Відмінною рисою даного навчального посібника є доступність та простота викладення матеріалу, приділення належної уваги, шляхом деталізованого викладу, актуальним питанням аудиторської перевірки.